

Το κράτος αρνείται να τοποθετήσει πόρους στην πρώτη γραμμή για τη διασφάλιση υψηλού υγειονομικού επιπέδου των γεωργικών καλλιεργειών

Автор(и): Растителна защита
Дата: 14.02.2021 Брой: 2/2021

Η επερχόμενη камπάνια φυτοπροστασίας με στόχο την επίτευξη υψηλού φυτοϋγειονομικού επιπέδου των τριών στρατηγικών, δομοσχηματιστικών καλλιεργειών της Βουλγαρίας – **ηλιέλαιο, καλαμπόκι και ελαιοκράμβη**, οι οποίες αποτελούν το επίκεντρο της ιδιαίτερης προσοχής στο παρόν τεύχος του περιοδικού «Φυτοπροστασία», ανοίγει και πάλι χώρο επαγγελματικού διαλόγου μεταξύ των συμμετεχόντων σε αυτό το πολύ περίπλοκο, δυναμικό και μεταβαλλόμενο περιβάλλον, που περικλείει το βαθμό ζιζανιοποίησης και τα είδη ζιζανίων, τη

δύναμη και το εύρος του παθογενούς δυναμικού, τη σύνθεση και τη συμπεριφορά των εντόμων-παρασίτων σε ένα ασταθές κλιματικό περιβάλλον.

Το σημείο εκκίνησης σε αυτή την προβληματική, που αφορά όλες τις καλλιέργειες, είναι αναμφίβολα ο τρόπος δομής μιας ενημερωμένης επιλογής φυτοπροστατευτικών προϊόντων και της τεχνολογίας εφαρμογής τους. Το προφίλ της ενημερωμένης επιλογής περιλαμβάνει τη διαθεσιμότητα διαφορετικών τύπων γνώσης. Η πρώτη από αυτές είναι η ικανότητα πρόγνωσης της εξέλιξης του φυτοϋγειονομικού περιβάλλοντος υπό συγκεκριμένες συνθήκες. Η δεύτερη είναι η επιλογή αποτελεσματικών, υψηλής ποιότητας προϊόντων και η χρήση τους με τον καταλληλότερο τρόπο. Ποια είναι η πρακτική στη χώρα μας, ποια είναι η πραγματική κατάσταση; Οι ιδιαιτερότητες της σημερινής γεωργικής παραγωγής απαιτούν το μέγιστο δυνατό επίπεδο διασύνδεσης και κοινής ευθύνης μεταξύ των συμμετεχόντων σε αυτή την αποστολή – επιχειρησιακής διοίκησης, επιστήμης, εκπαίδευσης, επιχειρηματικότητας. Αυτή η διασύνδεση προϋποθέτει την «παραγωγή» ενός πληροφοριακού προϊόντος, ενός γνήσιου πληροφοριακού προϊόντος, απεγνωσμένα απαραίτητου για την επιλογή αξιόπιστων λύσεων σε ένα αβέβαιο περιβάλλον, για την επίτευξη βιωσιμότητας και υψηλού φυτοϋγειονομικού επιπέδου των καλλιεργούμενων γεωργικών καλλιεργειών.

Ας δούμε ποια είναι η συμμετοχή της επιχειρησιακής διοίκησης σε αυτή τη διαδικασία. Πριν από λίγα χρόνια καταργήθηκε η Εθνική Υπηρεσία Φυτοπροστασίας (ΕΥΦ). Κομμάτια της ράμφισαν σαν μπαλώματα στη νεοσύστατη Βουλγαρική Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (BAAT). Η ιδέα της ακεραιότητας και αυτονομίας της φυτοπροστασίας μέσα στη νέα megaδομή θάφτηκε ελαφρά, με μέγιστη δόση κοντόφθαλμης πολιτικής. Το σημερινό Τμήμα Φυτοπροστασίας εντός της BAAT εκπροσωπείται από μια χούφτα ειδικών με δεμένα χέρια. Η επαγγελματική τους ικανότητα δεν μπορεί να αξιοποιηθεί όπως αρμόζει. Με άλλα λόγια: αυτός ο απογυμνωμένος διοικητικός νάνος, που θεωρείται εργαλείο με ρυθμιστικές λειτουργίες, του οποίου η περιγραφή εργασίας περιλαμβάνει και την υποχρέωση διαχείρισης της φυτοπροστασίας σε εθνικό επίπεδο, με βάση την πρόγνωση και την προειδοποίηση, δεν εξυπηρετεί κανέναν!

Και ποιος είναι ο ρόλος της Γεωργικής Ακαδημίας στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ερευνητών φυτοπροστασίας – ζιζανολόγων, εντομολόγων, φυτοπαθολόγων – που είναι σκορπισμένοι εδώ κι εκεί στα ινστιτούτα του συστήματος της Ακαδημίας, προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα της εργασίας αυτού του πολύτιμου επιστημονικού δυναμικού; Η απάντηση είναι: η Γεωργική Ακαδημία δεν έχει θέση ή γνώμη, ούτε κανένα σχέδιο για αλλαγή... Ή μάλλον έχει! Τοποθέτησε το Ινστιτούτο Φυτοπροστασίας στο Κόστινμπροντ υπό την «ομπρέλα» του Ινστιτούτου Εδαφολογίας «Ν. Πούσκαροφ». Αυτή η περίεργη συμβίωση έβαλε τέλος στην αυτονομία του. Οι λίγοι ερευνητές που απέμειναν εκεί δεν ασχολούνται με πρακτικά ζητήματα φυτοπροστασίας.

Ο κυρίαρχος παράγοντας της δραστηριότητάς τους, σύμφωνα με τη διευθύντρια Καθ. Όλια Καρατζόβα, είναι η συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα προσανατολισμένα σε θεμελιώδεις επιστημονικές ανακαλύψεις!

Όσον αφορά την Εθνική Γεωργική Συμβουλευτική Υπηρεσία (ΕΓΣΥ), στην οποία μέχρι πρότινος ανατίθενταν μεγάλες προσδοκίες για αύξηση της ενημέρωσης και των επαγγελματικών δεξιοτήτων των γεωργών παραγωγών, για τον προσανατολισμό των πρακτικών τους (συμπεριλαμβανομένων των μέτρων φυτοπροστασίας) στη σωστή κατεύθυνση, για τη συμμετοχή στην οικοδόμηση ενός νέου, υψηλότερου επιπέδου διασύνδεσης μεταξύ των συμμετεχόντων στη γεωργική παραγωγή, η απογοήτευση είναι ολοκληρωτική. Κάθε μέρα (δυστυχώς) φέρνει αποδείξεις ότι αυτό το έργο είναι άκαρπο, προϊόν γραφειοκρατικής κατασκευής. Η εύθραυστη εντύπωση ότι τα πράγματα πρόκειται να συμβούν ή θα αποκτήσουν τελικά δυναμική εξατμίζεται σαν καπνός. Αυτή η θλιβερή εικόνα υποδηλώνει ότι το έργο ποτέ δεν σχεδιάστηκε πραγματικά να λειτουργήσει όπως αρμόζει, ως ενεργός συνεργάτης της εγχώριας γεωργίας. Ο χρόνος έδειξε ότι τέτοια κρατικά ιδρύματα, τέτοιες ψεύτικες αρχές, δεν είναι χρήσιμα σε κανέναν, πολύ λιγότερο στους ανθρώπους που εργάζονται στα χωράφια. Έχουμε δει αρκετά βήματα σε λάθος κατεύθυνση, δαπανηρά πειράματα και παράλογες αποφάσεις. Για άλλη μια φορά ασχολούμαστε με μια μάταιη καταδίωξη ψευδαισθήσεων!

Ποιες είναι οι εγγυήσεις για την επίτευξη υψηλού φυτοϋγειονομικού επιπέδου του ηλιελαίου, του καλαμποκιού και της ελαιοκράμβης στη χώρα μας υπό ένα αβέβαιο κλιματικό και φυτοϋγειονομικό περιβάλλον – αυτό είναι το θέμα του παρόντος τεύχους του περιοδικού «Φυτοπροστασία».

Προσπαθήσαμε να υπενθυμίσουμε στο αναγνωστικό μας κοινό ποια ιδρύματα είναι υπεύθυνα για την ενημερωμένη επιλογή φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των τεχνολογιών για τη σωστή εφαρμογή τους. Από τα παραδείγματα που αναφέραμε, είναι, ελπίζουμε, ξεκάθαρο ότι το κράτος, εκπροσωπούμενο από το Υπουργείο Γεωργίας, Τροφίμων και Δασών και τις δομές του – τη ΒΑΑΤ, τη Γεωργική Ακαδημία και την ΕΓΣΥ – δεν συμμετέχει δημιουργικά στην προετοιμασία της γεωργικής κοινότητας να δομήσει τα εργαλεία για τη φυτοπροστατική της πρακτική.

Σε αυτό το σημείο, εξέχοντες αναλυτές και σχολιαστές με ευρεία γνώση του θέματος πιθανόν να μας υπενθυμίσουν ευγενικά ότι παραλείπουμε να σημειώσουμε το ρόλο των αντιπροσωπειών των πολυεθνικών αγροχημικών εταιρειών στη διαμόρφωση της ενημερωμένης επιλογής. Θα καθυσυχάσουμε αυτές τις ανήσυχες φωνές. Να τι πιστεύουμε εμείς για το θέμα. Η υψηλότερη τάξη φυτοπροστασίας, εκπροσωπούμενη από τις κορυφαίες παγκοσμίως αγροχημικές εταιρείες, είναι παρόντες εδώ στη Βουλγαρία. Οι ομάδες αυτών των εταιρειών, αποτελούμενες από επαγγελματίες ειδικούς με αξιόλογα αγρονομικά διαπιστευτήρια, λειτουργούν σύμφωνα με όλους τους κανόνες της αγοράς σε ένα ισχυρά ανταγωνιστικό περιβάλλον. Οι εταιρείες διατηρούν ενεργό διάλογο με τους συνεργάτες τους – διανομείς και τελικούς χρήστες. Οι γεωργοί παραγωγοί της χώρας

έχουν το προνόμιο και την ευκαιρία να λαμβάνουν αντικειμενικές, δημιουργικές, ακριβείς και ενημερωμένες πληροφορίες για κάθε προϊόν από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο κάθε μιας από αυτές τις εταιρείες, να ακούνε παρουσιάσεις, να λαμβάνουν συμβουλές στα δικά τους χωράφια και να επισκέπτονται επιδεικτικές πλατφόρμες των εταιρειών σε όλη τη χώρα. Αυτή η υψηλή επαγγελματική δραστηριότητα σε εταιρικό επίπεδο αναμφίβολα επηρεάζει το σχηματισμό απόψεων, επιλογών και θέσεων σχετικά με το ένα ή το άλλο προϊόν, τη μία ή την άλλη τεχνολογία. Ωστόσο, αυτό σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι οι εμπορικές εταιρείες στην αγορά φυτοφαρμάκων ακυρώνουν, υποτιμούν ή αμελούν τις θέσεις των άλλων συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάπτυξης συγκεκριμένων στρατηγικών φυτοπροστασίας.

Το κράτος υποχρεούται να συμμετέχει ενεργά στην οργάνωση της γεωργικής παραγωγής, στη μηχανική επιχειρησιακών σχεδίων για αποτελεσματική δράση έναντι του επιβλαβούς φυτοϋγειονομικού περιβάλλοντος. Αυτό είναι τόσο πιο απαραίτητο καθώς η βουλγαρική γεωργία έχει εισέλθει στο επόμενο στάδιο της εντατικής, ολοκληρωμένης και θεσμικής της ανάπτυξης. Η παραγωγή μετασχηματίζεται πολύ γρήγορα, σε ευρύ μέτωπο – οι έννοιες των «πράσινων» πολιτικών και της ακριβείας γεωργίας δεν είναι πλέον ασαφείς μελλοντικοί ορίζοντες αλλά μια παρούσα πραγματικότητα. Ο ρόλος και η συμμετοχή της φυτοπροστασίας, ως μέρος αυτής της ευρείας διαδικασίας ανανέωσης, απαιτούν έναν νέο τύπο διασύνδεσης και διαμοιρασμού ευθυνών μεταξύ όλων των συμμετεχόντων της πρώτης γραμμής που εργάζονται με διάνοια και ιδέες για την επίτευξη υψηλού φυτοϋγειονομικού επιπέδου των γεωργικών καλλιεργειών.

Το θέμα είναι ότι τόσο το βουλγαρικό κράτος όσο και οι πολυεθνικές εταιρείες της αγροχημικής βιομηχανίας έχουν έναν κοινό στόχο – η γεωργία μας να είναι ένα βιώσιμο, αναπτυσσόμενο και κερδοφόρο κλάδο της εθνικής οικονομίας. Ωστόσο, η προσέγγιση για την επίτευξη αυτού του υψηλής αξίας οικονομικού στόχου είναι προς το παρόν διαφορετική